

Příloha 8: Hodnocení přednášky pro odbornou veřejnost

Masarykova univerzita

Fakulta Přírodovědecká

Habilitační / jmenovací obor Ekologie

Uchazeč RNDr. Jana Schenková, Ph.D.

Pracoviště Přírodovědecká fakulta MU

Datum přednášky 19. 5. 2016

Téma přednášky **Opaskovci (Clitellata): diverzita a distribuce v přirozených a antropogenně ovlivněných lokalitách**

Přítomno posluchačů 74 (viz prezenční listina – příloha hodnocení)

Pověření hodnotitelé prof. Mgr. Stanislav Pekár, Ph.D.

(čl. habil. / hodnotící komise) prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc.

doc. RNDr. Václav Pižl, CSc.

doc. RNDr. Světlana Zahrádková, Ph.D.

doc. RNDr. Zdeněk Adámek, CSc.

Text hodnocení (rozsah dle zvážení hodnotitelů)

Habilitační komise vybrala první z témat připravených habilitantem:

1. Opaskovci (Clitellata): diverzita a distribuce v přirozených a antropogenně ovlivněných lokalitách
2. Ekologie vodních máloštětinatců („Oligochaeta“): od druhů ke společenstvům
3. Variabilita společenstva opaskovců (Clitellata) podél gradientů prostředí

Obsah

V úvodu přednášky habilitantka představila taxon opaskovci (Clitellata), jeho dodnes značně nejasnou fylogenetickou pozici v rámci starobylého taxonu kroužkovci (Annelida). V první části přednášky představila současnou celosvětovou diverzitu dvou hlavních skupin opaskovců – máloštětinatců („Oligochaeta“) a pijavic (Hirudinida) a stručně charakterizovala jejich biologii. V rámci této kapitoly demonstrovala výsledky tří publikací věnovaných reprodukci některých druhů máloštětinatců a pijavic. Na závěr úvodní části také shrnula současné informace o rozšíření máloštětinatých opaskovců („Oligochaeta“) na území ČR. (2010).

Hlavní část přednášky zaměřila na studium diverzity opaskovců v různých vodních biotopech a faktorů, které skladbu společenstev podmiňují. V rozsáhlé studii na 57 malých relativně neznečištěných tocích v povodí Moravy a Odry vyhodnotila hlavní fyzikálně

chemické gradienty strukturující společenstvo máloštětinatců včetně indikátorových druhů jednotlivých typů lokalit. Z antropogenně neovlivněných lokalit zkoumala prameniště slatiniště, nejprve na malé škále na 17 lokalitách a následně na velké škále na 54 lokalitách. V obou studiích prokázala vliv chemismu vody (především mineralizace) a charakteru substrátu. Avšak studie na velké škále odhalila významné změny společenstva při dotaci organické hmoty (zejména vlivem lidské činnosti), který společenstvo typické pro prameniště posouvá směrem ke skladbě typické pro znečištěné vodní toky. Antropogenně ovlivněné toky pak studovala na důlní vodou oteplené řece Nedvědičce a na extrémně mineralizovaných vodách Velké podkrušnohorské výsypky. Pro vybrané druhy - zejména indikátory určitého typu lokalit - pak v závěru přednášky vyhodnotila výsledky zobecněných lineárních modelů popisující jejich odpovědi na gradienty prostředí. Zjištěné poznatky a možnosti jejich dalšího využití shrnula v závěru.

Přednáška trvala 75 min a po ní následovala 20 min diskuse. V diskusi byly položeny následující dotazy: Proč je v holoarktické oblasti asi 2krát více druhů než v tropické? Jaké adaptace mají obyvatelé láčkovek? Je *Chaetogaster* parazit nebo komensál? Jak se hodnotil vliv environmentálních faktorů (obsah kyslíku, teplota) když je jejich výskyt korelovaný? Jaký rozptyl teplot byl v prameništích zaznamenán? Jak se do láčkovek opaskovci dostávají? Existují akvatické druhy opaskovců, které by se vyskytovaly v půdě? Jak se odliší nepenthoxen od kořisti? Čím se dá vysvětlit nevysvětlená variabilita ve zkoumaných společenstvech na prameništích? Které konkrétní druhy čeledi Enchytraeidae byly zaznamenány?

Přednes kandidátky byl velice poutavý, srozumitelný a na vysoké odborné úrovni. Kandidátka ukázala hlubokou znalost problematiky. Její vystupování bylo suverénní a její reakce na položené dotazy byly okamžité a zasvěcené. Prezentace byla graficky dobře vypracovaná. Celkově byla přednáška velmi dobře přijata publikem.

Závěr

Přednáška Jany Schenkové s názvem „Opaskovci (Clitellata): diverzita a distribuce v přirozených a antropogenně ovlivněných lokalitách“, přednesená v rámci habilitačního řízení, **prokázala** dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazečky, standardně požadovanou v rámci habilitačních řízení v oboru Ekologie na Masarykově univerzitě.

Brno, 19. 5. 2016

prof. Mgr. Stanislav Pekár, Ph.D.

prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc.

doc. RNDr. Václav Pižl, CSc.

doc. RNDr. Světlana Zahradková,
Ph.D.

doc. RNDr. Zdeněk Adámek, CSc.